

– Scratch – найпопулярніше середовище та інтерпретована динамічна візуальна мова програмування, у якій код створюється шляхом маніпулювання графічними блоками, має за мету навчити дітей поняттю програмування і дає можливість створювати ігри, анімації чи музику. Здобувачі освіти можуть не лише створювати проекти онлайн, а ще й обмінюватися із зацікавленими до цієї програми особами.

Маючи досвід практичного використання інноваційних технологій, я не маю жодного сумніву в тому, що сучасний педагог повинен на високому рівні володіти цифровими навичками, цифровою компетентністю, сформованість яких дасть можливість широко використовувати електронні освітні ресурси, інтерактивні онлайн-інструменти з метою пошуку, логічного відбору, систематизації навчального матеріалу та організації результативного освітнього процесу.

Список використаних джерел

1. Дичківська І. Інноваційні педагогічні технології. Практикум: навчальний посібник К. : Видавничий Дім «Слово», 2013. С. 370.
2. Інноваційні освітні технології: навчально-методичний посібник /упорядник Л.М. Прокопів. Івано-Франківськ, 2020. 172 с.
3. Інноваційні технології в сучасному освітньому просторі: колективна монографія / За заг. редакцією Г.Л. Єфремової. Суми : Вид-во СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2020. 444 с.
4. Медіапедагогіка: навч. посібник / Загірняк М.В., Поясок Т.Б., Беспарточна О.І., Токарева А.В. Харків: «Друкарня Мадрид», 2018. 360 с.
5. Підготовка сучасного вчителя: інформаційно-технологічне забезпечення : монографія / за заг. ред. О. І. Огієнко ; Нац. акад. пед.наук України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих. Київ ; Кіровоград :Імекс-ЛТД, 2013. 223 с.
6. Теоретичні та методичні засади розвитку і самовдосконалення особистості педагога-новатора в контексті модернізації нової української школи : зб. наук.-метод. пр. / М-во освіти і науки України, Житомир. держ. ун-т ім. І. Франка, Навч.-наук.-виробн. Комплекс «Полісся». Житомир : Вид-во Євенок О. О., 2017. 259 с.

РОЗВИТОК НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ГЛУХІВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ ПЕДАГОГІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ ОЛЕКСАНДРА ДОВЖЕНКА: КІНЕЦЬ ХХ – ПОЧАТОК ХХІ СТ.

Зінченко Володимир Павлович,

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки, психології, соціальної роботи та менеджменту Глухівського НПУ ім. О. Довженка

Ключові слова: науково-дослідна діяльність, Глухівський НПУ ім. О. Довженка, наукові школи, підготовка наукових кадрів.

Багато написано про підготовку фахівців у Глухівській вищій педагогічній школі протягом 150 років. Ця назва взята неспроста. Бо протягом свого розвитку заклад багато разів змінював назву: від учительського інституту до національного педагогічного університету. Навіть протягом досліджуваного періоду (останні 50 років) відбулось 5 змін назв.

Діяльність закладу вищої освіти передбачає навчальну роботу, наукову, методичну, організаційну та виховну роботу.

У дослідженнях мало уваги приділялось аналізу динаміки наукової діяльності закладу.

Наукова діяльність теж диференціюється: робота науково-педагогічних працівників, наукова робота здобувачів, кадрове зростання, участь у наукових заходах.

Почнемо з кадрів, які вирішують усе.

На початку 70-х років у закладі було близько 20% науково-педагогічних працівників з науковими ступенями і вченими званнями.

В інституті незважаючи на значну історію на той час не склалось своїх наукових шкіл, не було аспірантури і спеціалізованих учених рад. Тому навчання персоналу здійснювалось у провідних наукових установах і закладах вищої освіти (УНДП, Інститут психології, Київський державний педагогічний інститут).

Місць для цільового вступу до аспірантури виділялось дуже мало: 1-2 на рік.

Доводилось запрошувати «варягів», більшість з яких довго не затримувались у провінційному місті.

З 1956 року до 1972 року заклад був «інститутом одного факультету».

Єдиної наукової теми в університеті не було. І це не дивно, адже загалом випускники аспірантури продовжували справу своїх керівників. Хоча її можна було б сформулювати як «Формування методичної компетентності майбутніх учителів початкових класів».

Вся наукова діяльність була фактично ініціативною (в межах викладацького навантаження).

Але в той час працювали корифеї, які були законодавцями у сфері початкової освіти і визначали шляхи її розвитку.

Методика навчання математики. В.І. Мринська –авторка методичних посібників і дидактико-методичного забезпечення викладання математики для вчителів початкової школи, зокрема: «Позакласна робота з математики в початкових класах» (1970); «Уроки математики в 1-3 класах малокомплектної школи» (1975); «Таблиці з математики для 2-3 класів» (1980); «Уроки математики у 4 (3) класах» (1998).

З 1958 року по 1962 рік в інституті працював видатний методист з математики у початковій школі, М.В. Богданович, де і розпочалася його робота над створенням навчальних посібників.

Методика навчання української мови представлена викладачами В.Д. Глущенко, що працювала з 1965 по 1986 рік посаді старшого викладача методики української та російської мови, а з 1983 по 1984 рік виконувала обов'язки завідувачки кафедри мови та літератури Глухівського державного інституту ім. С. М. Сергеева-Ценського. Авторка читанки для другого класу, яка витримала 7 перевидань.

Окремо слід сказати про М.С. Вашуленка, який не поривав з інститутом і підтримував методичний напрям. Його послідовниками стали В.О. Собко, В.А. Каліш, Г.С. Демидчик та багато інших науково-педагогічних працівників.

Від 1962 по 1967 у педінституті працював викладачем, деканом відомий мовознавець В.О. Горпинич.

В інституті з 1964 по 1969 роки розпочали свою наукову кар'єру філологи О.Є. Поляруш та Т.І. Поляруш.

Значний внесок у становлення філологічного напрямку вніс В.М. Куриленко, який з 1974 року працював асистентом, старшим викладачем, завідувачем кафедри мов і літератури, деканом факультету підготовки вчителів початкових класів, ректором. Він автор підручників і посібників з історичної граматики, старослов'янської мови. Наукову роботу здійснював у сфері діалектології. Зокрема йому належать монографії та лінгвогеографічні праці «Лексика тваринництва поліських говорів» (1991), «До ареалогії та стратиграфії північних (поліських діалектів)» (2001), «Полісся: діалектна

ареалогія та стратиграфія» (2004), «Атлас лексики тваринництва у поліських діалектах» (2004), «Східне Полісся: лінгвістичний та історико-археологічний аспекти» (у співавторстві) (2006).

Методика навчання природознавства. Л.К. Нарочна прийшла до інституту у 1973 році з Українського НДІ педагогіки. Досліджувала проблеми змісту й методів навчання природознавства у початковій школі. Вона авторка програм і підручників з природознавства, навчальних посібників з методики викладання природознавства в педагогічному училищі, методичних посібників для вчителів початкових класів. Педагогом розроблено дидактичні матеріали, діафільми й таблиці з природознавства в початкових класах. З її приходом відбулись суттєві зрушення у науковому напрямі.

Саме вона згуртувала кафедру природничих наук у потужний дослідницький колектив.

У 1967 році до інституту прийшла на роботу Г.В. Ковальчук, яка працювала на посадах викладача, старшого викладача, доцента, завідуючої кафедрою природничих дисциплін та професора. Автор багатьох наукових праць методичного характеру та навчальних посібників. «Методика викладання природознавства» (1981, 1990); «Зоологія з основами екології» (1988- 2007); «Методичні рекомендації з основ екології» (1999).

Педагогіка. О.П. Романов (перший доктор наук), В.М. Мосіяшенко (Історія педагогіки), К.С. Ляшко.

Кардинальний перелом у науковій роботі відбувся з відкриттям в інституті у 1972 році спеціальності «Загальнотехнічні дисципліни».

З'явилися госпдоговірні теми. Першим створив науково-дослідний сектор (НДС) М.І. Сегеда, який працював з 1972 р. на посадах старшого викладача кафедри фізики, потім доцента, завідувача кафедри. У 1974 р. в інституті розпочав працювати під його керівництвом НДС здійснював дослідження, пов'язані зі створенням приладів для контролю якості елементів радіоелектронної апаратури. До роботи залучались студенти.

Це був перший НДС. Далі пішла ціла низка: В.Ф. Фетищенко (розробка пристроїв для видалення облою; конструювання обладнання неперервної переробки відходів виноробства), П.Ф. Пальянов (оптимізація функціонування водопровідної арматури), П.Ф. Коротков (розробка витратомірів з левітуючим ротором), В.Д. Симоненко (Розробка системи професійної орієнтації учнів).

Окремо слід відзначити дослідження В.Д. Симоненка.

Це було перше в університеті педагогічне госпдоговірне дослідження, яке стало основою зародження першої наукової школи. Була створена лабораторія професійної орієнтації, яка на тривалий час стала науково-методичним центром профорієнтаційної роботи в Україні.

З початку 90-тих років були виконані держбюджетні теми соціально-гуманітарного спрямування: В.М. Куриленко (філологія, діалектологія, атласи говорів), Г.В.Ковальчук (екологічне виховання молоді на засадах екоцентризму), В.Ф. Решетняк, Д.О. Тхоржевський (формування національної самосвідомості молоді), В.П. Курок (інженерна підготовка вчителів трудового навчання), М.С. Вашуленко (методика навчання української мови), Л.І. Міщик (підготовка майбутніх соціальних педагогів до роботи з обдарованими дітьми) та інш.

Важливим напрямом діяльності керівництва закладу було вирішення питання відкриття аспірантури.

З 1999 року здійснювалась підготовка аспірантів психолого-педагогічних спеціальностей за разовими дозволами Міністерства освіти і науки України.

Всі аспіранти успішно виконували індивідуальні плани і достроково захищали кандидатські дисертації.

З 2007 року в університеті було відкрито постійно діючу аспірантуру зі спеціальності 13.00.04 Теорія і методика професійної освіти.

З 2010 року відкрито аспірантуру зі спеціальності 13.00.02 – Теорія і методика навчання української мови.

Далі кількість спеціальностей постійно збільшувалась: Психологія, Соціальна педагогіка, Українська література; Дошкільна освіта, Менеджмент, Історія і археологія, Освітні /педагогічні науки.

З 2002 року започатковано видання «Вісника Глухівського державного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки». Цей науковий часопис є закономірним продовженням заснованого в 1912 році «Щорічника Глухівського учительського інституту».

Всі ці заходи пов'язані зі створенням власних наукових шкіл. Нині в університеті успішно функціонують наукові школи М.С. Вашуленка, В.П. Курок, Л.Я. Бірюк, Л.П. Загородньої, С.Д. Рудишина.

У 2015 р. в університеті розпочала діяльність Спеціалізована вчена рада зі спеціальності 13.00.04 Теорія і методика професійної освіти.)

На базі наукової школи В.П. Курок успішно функціонує докторантура.

Все це дозволило довести частку кадрів науковими ступенями і вченими званнями до 90%.

ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕГРОВАНОГО НАВЧАННЯ НА УРОКАХ ЛІТЕРАТУРНОГО ЧИТАННЯ

Іванова Лідія Іванівна,

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії і методики початкової освіти Рівненського державного гуманітарного університету

Ключові слова: інтеграція, початкова школа, урок, літературне читання, читач.

Актуальність інтеграції в початковій школі зумовлена з одного боку тим, що література містить величезний потенціал духовних цінностей, які збагачують людину, є вагомим засобом формування духовно багатого особистості; з іншого – молодшим школярам властиве цілісне сприйняття об'єктів навколишнього світу.

Тому важливо розглядати урок літературного читання у сукупності комунікативної, пізнавальної, виховної, естетичної функцій, що забезпечується інтегрованим підходом до навчання літературного читання.

Літературні знання є специфічними, оскільки література, зокрема дитяча – це особливий художній спосіб пізнання світу. Читаючи художні твори, діти мають справу не з реальною, а заново відтвореною в уяві письменника і втіленою в художній формі дійсністю. І письменник, і читач створюють світ художнього твору, водночас відчують себе умовно за його рамками; створюють художній образ, що стає можливим за умови особливої інтеграції між автором і читачем, учителем і учнями.

Сучасний урок літературного читання завжди є інтегрованим, так як ґрунтується на комплексному підході до опрацювання твору, який розглядається через призму загальної картини, а не ділиться на окремі частини.